

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertia est contemplatio sperande vtilitatis. quia habitauit in nobis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

¶ Ser. de Natiuitate domini

Hec ille. Vere potuit dñs dicere illud
Ps. Paup sum ego & in laborib; a iuuu-
te mea. Hic g'oan. hanc hui' mundi hono-
res aspice & vanitates. Fr̄e desiste & mol-
les ac carnis delectatōes. Insuper diuitie
abūdatie qe supfluitates. An̄. Q' amāda
& ammiranda dignatio. de' imense glie ver-
mis contēptibilis fieri nō desperasti. De
oim conferuis apparere voluisti. Parum
tibi visum est pare nobis eē & frater n̄ eē
dignatus es. Et tu dñe vn̄uersorū q' nul-
lā habes indigentia inter ipa natiuitatis
tue initia nō horruisti abiectissime paup-
tat; degustare incōmoda. Consolami cō-
solamini q' in sordib; paupratis enutrim-
ni qz vobiscū est deus in pauprate. Nō cu-
bat in delictis splendidi cubilis. nec inuo-
nit in terra suauiter viuentiū. Quid igitur
glaris: o diues res lucea th' volutabro let-
eti p̄cti & delicati: cū rex regū suo recubitu
stramenta pauperum honestare maluerit.
Quid dura strasa detestaris cū tener in-
fantulus in cuius mānū sunt oia regna tu-
is sericis: plumeis lectis: duras iumentorū
stipulas p̄celegerit. Hec ille. Quid erat
videre filium dei inuolutū pannis lachry-
mante: p̄ frigore tabescente. Nam licz nox
& hyemis esset: nulla tñ fit mentio de igne.
O humani cordis duricia cur nōa molli-
ris: cur non flecteris: cur non moueris ad
paupratis saluatoris oim contemplandā:
Sunt nempe mētes hūane gelate & ser-
ro duriores q' ch̄im paruulū non audiunt
clamāre & dicentē. Peccata deponite: pec-
cata deponite: qz p̄pter peccata incipio pe-
grinari ad mortē. Sed q' id tu facebas o
virg' piissima qñ tu videbas in assumpta
carne creatorē oim in tā ignobili loco na-
tum: Certe flebat oculi tui q' tanto magis
eras pietate deuicta quāto estior: eras de
altitudine secreti. Q' mirāda proisus chri-
sti humilitas p̄ quam iuste confundit hūa-
na superbia. Sed vt euidentiū & templa-
ri valeat: humilitatē dñi: considera septē
gradus quibus ad nos descendere digna-
tus est vt nos in celestia sublimaret. Pri-
mus est quia descendit a patria in exilium
s. huius mundi Ioan. xvi. Et tū a patre
venit in mundū. Berr̄. O iectimabilis di-
lectio charitatis q' in carceris huius hor-
rorem descendit altitudo diuitatis. Se-
cundus quia descendit de domine in ser-
uitium. Matth. xx. Non venit ministrari
sed ministrare. Et Phil. ij. Formā serui ac-
cipiens. Idcirco bene deprehensū sibi scribit
re. Eia. lx. Berr̄ & regnum qd non seruse-
rit tibi peribit. Tertius de diuitijs i pau-
peratē. ij. Loo. viij. Scitis grām dñi nō
stī iēsu ch̄risti qñ cum diēss esset pro vo-
bis egenus esse voluit vt illius inopia di-
uites essetis. Berr̄. Pauper natus: paup-
er vixit: paup obijt. Matth. viij. Gulpes fo-
ueas habent & volucres celi nidōs: filius
autē hominis non habet vbi caput suū re-
clinat. Unde in p̄ceptio natus est in ani-
malia. Cirillus. Repperit hominē factū
bestialem in anima: & ideo in p̄ceptio loco
pabuli ponit vt vitam bestialē mutantem
ad consonā homini pducamur scientiam.
pertingentes non fenū sed panē celestem
vite corpus. Quartus gradus est de po-
tentia in infirmitatē. Leo papa ser. de na-
tuitate dñi. Suscipit a maiestate infirmū
tas. Eia. liij. Vere languores nostros ip̄e
tulit. Et hoc vtiq' incepto ab ipa sui na-
tuitate. Quintus de pulcritudine i de-
formitate. Sicut em̄ testat Ps. Sicut spec-
q' solus forma p̄e filijs hoim. sed conspicu-
tus in facie & deturpatus est. Eia. liij. Nō
est ei species neq' decor. Sextus de glo-
ria in ignominia. De gloria eius dicit Io.
j. Vidim' gloriam eius quasi vnigeniti a
p̄e. Ignominia at p̄z qz irritus ē verbis
& factis. Eia. liij. Considerauimus eū nō
uissimū viroz zc. qd et verificatum est ab
ipa sui natiuitate in qua sup se num posic-
est in p̄ceptio & itē: bruta animalia. quis
enim vnq' adeo pauper & vilis quem aut
dieritis tam humiliter & in loco tante abie-
ctionis natum. Septimus est de leticia
in tristitia. Matth. xxvi. Tristis est anima
mea vsq' ad mortē. Hanc autē mortē sem-
per in corde habuit etiam a conceptiōe sua
qz extima p̄miserat & acceptauit mortē acer-
bissimā se p̄ nobis passurū. Q' quantū cō-
fundi debent superbi diuine maiestatis hu-
militatē considerantes. Berr̄. Incolate
ralis impudentie res est vt vbi se exinan-
tintumescat. Sequit tertia contemplatio vitz de deli-
deranda vtilitate

De desideranda utilitate Fo. xvii

Tertia est contemplatio desideranda de utilitate. **U**bi contemplari debemus utilitates maximas ex christi nostri natiuitate nobis puenientes. Circa hanc autem contemplationem notanda sunt tres considerationes.

Prima est consideratio declaratiue distinctionis.

Secunda est consideratio preparatiue dispositionis.

Tertia est consideratio perfectiue inquisitionis.

Prima est consideratio declaratiue distinctionis. ubi videtur consideranda est distinctio multiplex utilitatis ex domino natiuitate nobis puenientis. Est autem triplex huiusmodi beneficium

Primū est pacificatiue reconciliatiōis

Secundū illuminatiue instructiōis

Tertiū deificatiue filiatiōis

Primū igitur est beneficium pacificatiue reconciliatiōis. In cuius mysteriū natus est dominus ipse pacis et ipso nato cantauit angelus Gloria in excelsis deo in terra pacis hominibus bone voluntatis. ut habet Luc. ii. **U**bi Eph. ii. Ipse est pax nostra et secundum beneficium illuminatiue instructiōis. In cuius mysteriū nos illa illuminata est Luc. ii. Claritas dei circumfulsit illi. Et ipse dominus dicitur Jo. vii. Ego sum lux mundi. Et Joā. i. Erat lux vera quae illum. oem hominem uenturum in hunc mundum. Quante tenebre erant in mundo ante hunc lucis aduentum. Et sic. Populus qui ambulabat in tenebris. vidit lucem magnam. habitantibus in regione umbrae mortis lux orta est eis. Sed heu nunc dicere possumus illud Jo. ii. Lux uenit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem.

Tertium est beneficium deificatiue filiatiōis Gal. iii. Visitauit deus filium suum et ut adoptionem filiorum reciperem. Et Joā. i. Quoties autem receperit eum dedit eis potestatem filios dei fieri. Jo. iij. Videte qualem charitatem dedit nobis deus ut filij dei nominemur et simus. Aug. Deus factus est homo ut homo fieret deus. ij. Pet. i. Maxima et preciosa uobis promissa donauit ut per haec efficiamini diuine consortes nature. haec et alia multa beneficia innumerabilia quae ex christi natiuitate pueniunt nos inducere debent ad hanc sacram

solemnitatem cum omni deuotione et spirituali leticia celebrandam. Legit in Iob. petri duntaxat. quod in nocte natalis domini. quidam deuoto monacho uigilanti apparuit beata uirgo maria tenens filium in gremio et colludens cum eo. Cui filius. O mater dulcissima quanta est hodie leticia hominibus de natiuitate mea in qua uis te innocentia. doctrine affluentia. miraculorum excellentia. sacramentorum celestium preminentiā et abundantiam secretorum eius gratias dedi. Sed contra. quanto dolore et indigna nunc diabolus cruciat uidentem deum incarnatum.

Secunda est consideratiue preparatiue dispositiōis. ubi consideranda est dispositio preparatiua ad huiusmodi utilitates suscipiendas. Est autem praecipue ad hoc necessaria triplex conditio quae ex conditionibus pastorum accipi potest quibus reuelata est christi natiuitas.

Prima est humilitatis ac simplicitatis rectitudo. Erant enim pastores uiri simplices et humiles. Quod multi tunc sapientes pharisaei principes multique diuites iacebant in leticia et eis non est reuelatus ordo saluatoris. Mat. xij. Abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis. **S**ecunda est custodie sollicitudo. Erant enim custoditae gregum suarum in quibus designat quod christi natiuitas praedest eis quae suas et commissas sibi animas custodiunt sollicitate. Deut. iij. Anima tua sollicitate tua. Et Hier. vii. Passet unusquisque quos qui sub manu sua sunt. Et Act. x. Attendite uobis et uniuerso gregi in quo posuit uos deus regere ecclesiam.

Tertia uigilae promptitudo. Erant pastores uigilantes. Non enim apparet christus dormitantibus in peccatis et negligentibus. Ideo Eph. v. Surge qui dormis et erurge a morte et illum. te christus. Bern. Nihil quod latet pastoribus annunciat gaudium lucis et quod esse natus saluator pauperum atque laborantibus non uobis diuitibus quod uiam habetis consolatione non diuinam.

Tertia est consideratiō perfectiue inquisitionis. Ubi consideranda est spiritualis triplex conditio requisita ad querendum christum et praedictas utilitates.

Prima est seruos mentalis affectionis. Haec est enim radix omnis boni. Ubi pastores

LL

De circūcissione dñi De uene

stores mirabilis affecti ad uidentū ebim: loq̄bant ad inuicē. di. Transeamus vsq̄ bethleem: et uideām⁹ hoc uerbu. i. istam re dignā p̄bo et recordatiōe. Hora bñ q̄ chris tus in nazareth p̄cipit. et in bethleem na scit. Nazareth q̄ppe interpretat flos: et beth leem dom⁹ panis. Lū ḡ h̄z flore boni p̄po siti in corde: in eo ebis p̄cipit. Sed euz fru ctū boni opis facit: ch̄rus in eo nascit. Sz proh dolor: multi faciūt abozitiū. Lōcipi unt quidē q̄nq̄ sz nō parūt. T̄ḡit fm cōst lū Bede: transeam⁹ etā nos exēplo ho rū pastoz vsq̄ in bethleem ciuitate dauid cogitādo ac recolam⁹ amādo: et incarnati onē ch̄ri dignis hōrib⁹ celebrādo. Trans camus etā abiecr⁹ carnalib⁹ p̄cupisct̄is: toto desiderio mētis vsq̄ in bethleem su pernā. i. domū panis uiuē: nō manufactaz sed eternā in celis: et recolam⁹ amādo q̄a uerbu caro factuz: illuc carne ascendit: ibi ḡ sedet in dextera patris. Illuc eū tota uir tutū instantia seq̄mur: et sollicita cordis ac corpis castigatione p̄urem⁹ ut quē illi in p̄cepto uidere uagientē: nos in patris so lio mereamur uidere regnāte. **S**ecūda cō ditio est uigor realis ex eoz uis: exequen do sez diligent affectōnem boni p̄positi si ne p̄castigatione. Ideo dicit q̄ uenerunt festinatē in bethleem. Ecc̄l̄as. v. Ne tar des conuerti ad dñm. et. **T**ertia est ri gor carnalis macerationis. Nā sicut dicit Job xxvij. Non inuenit in terra suauiter uiuētū. Unde pastozes inuenerūt iesū pu erū p̄panis inuolutū. et positū in p̄cepto. iux ta uerbu angeli dicentis ad eos. Et hoc uobis signū: Inuentis infantes panis inuolutū et positū in p̄cepto et. Lū aut euz iuentissent et adorassent: reuersi sūt euz gau dio: quia qui per contemplatiōē ducitur ad aēnitōnem diuine bonitatis: tōcū dus redit ad hereditiū uite actiue. Nos igit p̄ iūssimū testam queramus in humilitate cor dis et in simplicitate eū pastozib⁹. Et certe si pastozes illos sp̄ualiter imitemur: iesuz natū inuenimus in cordib⁹ nr̄is: sicq̄ dice repotent⁹ q̄ uerbu caro factū est: habi taut in nob. Sicut ḡ dicit Bede in omel. Nos que dicta sūt de saluatore nostro ple na dilectōne festinem⁹ amplecti: ut hec in future p̄fecte cognitiōnis uisū comprehē dere ualeamus Amen.

Pro festo circūcisiōis domini.

Vocatu est nōmē eius iesus. Luc ce. ij. Solennis est et celebris di es hodierna. Tum p̄ter octauā natiuitatis. Tum etā p̄ signa culū circūcisiōis q̄d hōdie ch̄ris suscepit. Tum etā p̄ter pmulgationem sui nois. de q̄ euangelū dicit Vocatu est nōmē ei⁹ iesus. uocatu dicit: nō impositū. A deo im positū fuit hoc nōmē: sz p̄ angelū denūcia tū mariez ioseph: et p̄ eos alijs diuulgatū Sic ar̄ dicit Tho. i. ij. p̄. q. xxxvij. Nota q̄ aliq̄b⁹ imponunt diuinit⁹ / sp̄ signat aliq̄ gratuitū donū eis diuinitus datū. sic Gen. xviij. dixit ois abrae. Appellaberis abiaā q̄z patre multaz gētū p̄stitui te. Et mar. xvi. dicit est petro Tu es petrus et sup hac petra edificabo ecclesīā meā. Quia ḡ chris to hōi hoc gr̄e munus collatū erat ut per ipm oēs saluarent Iō uenient uocatu est nōmē eius iesus. i. saluator. Sunt q̄ppe plura nomina ipi⁹ dñi saluatoris. Tamē au p̄ns tria ipsoz specialit̄ contes: plabi mur. quoz significatio maxime nobis ex plicat ea que nostre saluti ueniunt: et ipz deū significat ut subsistens est i vtr̄sq̄ na tura. scz Emanuel: Ch̄ristus: Iesus.

Primū est nōmē admirande celsitudi nis. Emanuel

Secūm est nōmē uenerande sanctitudi nis. Ch̄ristus

Tertū est nōmē admirande celsitudi nis. Iesus.

Rimū est nōmē admirande celsitudi nis. Et hoc est hoc nōmē ema nuel. de quo Esa. viij. Vocabit nō men eius emanuel. q̄d signat illā supadmi rabilem vnionē deitatis et humanitatis in persona dñi saluatoris. Emanuel enim interpretat nobiscū deus. uel nobiscū uiu ntras. Et autē deus ipse p̄ natiuitatē suaz tpalem nobiscū triplici presentia.

Prima est presentia p̄sonalis vnionis.

Secūda est specialis p̄pitiatiōis

Tertia est sacramental' refectionis

Quarta est presentia per

sonalis vnionis: per quā sic specialit̄ nunc nobiscū est deus q̄ nō illo mō eū angelis